

«HELT SJEF!»

Nyheter om BPA fra RO

Nr. 4 - Vår 2019

- ◆ RO-råd
- ◆ Du gamla du fria - RO ser mot nabolandet
- ◆ BPA-refleksjon
- ◆ Helse- og omsorgstjeneste eller likestillingsverktøy?
- ◆ Kurskalender 2019

RO-råd

I «Helt sjef» ønsker vi å gi råd på vel 20 års erfaring med BPA. Derfor vil alle magasinene ha denne «spalten» hvor vi tar tak i det vi har registrert som utfordringer i saksbehandling og drift. Vi gir en kort beskrivelse av hvordan kommunene «på den ene» og «på den annen» side har løst denne utfordringen. Vi prøver å ta hensyn både til forvaltningsprinsipper og til intensjonen med BPA når vi gir våre råd.

UTFORDRING

Det har i alle rundskriv og i myndighetsføring om BPA vært under-streket at BPA ikke er en tjeneste, men en alternativ måte å organisere kommunale tjenester på. De som innvilges BPA får altså ikke en annen type saksbehandling enn alle andre. Vurderingen av behov for timer skal være uavhengig av organisering. Bør de som får BPA automatisk få flere timer for at de skal kunne leve "et fritt og selvstendig liv"?

LØSNINGSPENN

Det er svært store forskjeller på tildeling av timer mellom kommuner. Dette er dokumentert gjennom flere undersøkelser og rapporter. På den ene siden er det kommuner som konsekvent tildeler det samme timetallet til de som får BPA som til de som har hjemmetjenester og støttekontakt. På den andre sida er det også dokumentert at mange kommuner i praksis tildeler atskillig flere timer til spesielt yngre BPA-brukere.

ROs RÅD

Det grunnleggende kravet i forhold til tildeling av timer til helse- og omsorgstjenester, er at den skal være på et forsvarlig nivå. "Forsvarlig" kan også forstås som en avgrensning mot det klageinstansen vurderer som "uforsvarlig". Dette vil bety at tildelingen blir på et "minimumsnivå" og at man med tjenestene kan *overleve*, men i liten grad *leve*. Når noen søker om, og får BPA, er det for å kunne leve et aktivt, likeverdig og fritt liv med assistanse på tross av funksjonsnedsettelse. Skal BPA bli som intensjonen, må det tildeles timer ut over grensen mot "uforsvarlig".

Du gamla du fria

"Helt sjef" har en fast spalte som handler om BPA-ordningen i Sverige og om hvordan den utvikler seg. Dette er fordi mange som jobber med BPA i Norge, eller som har BPA selv, ser den svenske ordningen som eksempel på hvordan det burde vær i Norge. Særlig handler det om at ordningen i Sverige ikke ligger i helse- eller sosiallovgivningen, men er hjemlet i en egen lov om personlig assistanse (se mer i nr.1 -2018 av Helt sjef).

Det er mye spennende å finne om BPA på svenske internettsider og særlig vil vi anbefale siden til *Independent Living Institute* : www.assistanskoll.se . Her er det debatter og artikler i hopetall og siden følger opp utviklingen

Tidberäkningstabell

Aktiviter och tid

Aktivitet:

Beskrivning av aktivitet

Duscha och torka kroppen och tvätta och torka håret.

Hur ofta och tiden varje gång i genomsnitt

Hur ofta

2 gånger

- per dygn
 per veckodag
 per helgdag
 per vecka
 per År

Tidsåtgång

15

- minuter
 timmar

- grundläggande behov
 dubbelassistans krävs

som nå skjer på eventuell lovendring. Vi fant et nyttig hjelpemiddel her som søkere av BPA kan bruke for å beregne tid i sin søknad. Assistanskoll kaller hjelpemidlet for Behovsrekna-re og her kan man etter ei liste fylle inn eget behov for assistanse. Dette summeres til slutt og kan brukes i søknaden om assistanse. Her har vi tatt et screenshot av siden hvor selve tidsregningstabellen ligger.

Det kan være en stor utfordring å selv skulle beregne sitt assistansebehov. De fleste av oss tenker vel positivt i utgangspunktet og det blir fort negativt når man skal liste opp det man ikke klarer. Derfor følger det med beregningsmodellen en egen behovsliste slik at man ikke skal misse på noen områder det som er ens reelle behov.

Dette kan være en viktig støttespiller for den som står i den

vanskelige og frustrerende situasjonen, at man må tydeliggjøre alt man ikke får til.

BPA-refleksjonen

Fagforbundet har på sine hjemmesider lagt ut noen dilemmaer knyttet til det å være assistent i BPA-ordninger. Vi mener at det her er svært mange spennende spørsmål til refleksjon og vil presentere et av dem for hvert nummer framover. Her kommer det første:

Flyplasspersonell snakker over hodet på arbeidslederen og har øyekontakt med deg som er assistent og stille spørsmålene til deg.

Hva gjør du?

Helse- og omsorgstjeneste eller likestillingsverktøy

Vi har tidligere skrevet om det vi kaller BPA-paradokset. Kort sagt handler det om at det er ikke bare stor avstand, men noen ganger en avgrunn, mellom det sentrale politikere sier om BPA og det som lovregimet innenfor helse- og omsorgstjenestene faktisk pålegger kommunene.

Nå har vi fått dette usedvanlig klart og utvetydig demonstrert gjennom en revisjonsrapport om BPA i Kristiansand kommune.

Ut over året i fjor ble det avdekket stor misnøye fra brukerorganisasjoner når det gjaldt tildeling av BPA, spesielt på hvor mange timer assistanse som utmåles.

I november oppsummerte Geir Jonny Småge i Uloba situasjonen i Kristiansand på følgende måte etter et åpent møte om BPA: *-Argumentasjonen kommunen bruker, er den samme som vi kjenner fra enkelte andre kommuner. Det er "urettferdig" om noen får et bedre kommunalt tilbud enn andre, og det eneste riktige blir derfor å gi samtlige et like dårlig tilbud, uavhengig av individuelle behov. -*

Regjeringen sier nå at den vil definere BPA-ordningen som et likestillingsverktøy og ikke som en helse- og omsorgstjeneste. Problemet med dette er at politikere har snakket slik også tidligere, men har sluppet unna med at dette har blitt tomme ord for tjenestemottakere i mange kommuner så lenge man

ikke endrer lovverket.

Politikerne i Kristiansand kommune ville ha en gjennomgang av tildelingen av BPA i kommunen etter all kritikken og bestilte en gjennomgang fra Agder kommunerevisjon. Om noen skal kunne avgjøre om lovverket overholdes, må det vel være revisjonen. Rapporten kom i januar og den er ganske tydelig på at tildelingskontoret i Kristiansand har forholdt seg helt riktig til gjeldende lovverk. De har vært strenge og tildelt få timer, men det er ifølge revisjonen helt rett og man tilrår kommunen å fortsette med samme praksis. Regjeringen har en oppgave foran seg når det i rapporten sies slik om BPA som likestillingsverktøy:

På tross av stor sympati og forståelse for funksjonshemmedes ønske om at BPA bør være et likestillings- og frigjøringsverktøy, så kan revisjonen på prinsipielt grunnlag ikke anbefale å bryte med likebehandlingsprinsippet for kommunal forvaltning. Det syners således som om interesseorganisasjonene og arbeidsledernes forventninger i kjølvannet av rettighetsbestemmelsen har vært høye, og at rettighetsfestingen slik den per i dag er formulert, formelt sett ikke garanterer interesseorganisasjonenes ønsker om at BPA skal være et frigjørings- og likestillingsverktøy.

Kursoversikt 2019

1. Mellom rettigheter og lovforståelse!

Etter 4 år med rettighetsfesting av BPA er forskjellen mellom kommunene større enn noen gang. Hvordan kan det ha seg at det ikke ble en større økning i antallet BPA brukere etter rettighetsfestingen? Dette er et kurs for saksbehandlere og BPA-koordinatorer om utredning, utmåling av timer og tildeling av BPA etter rettighetsbestemmelsen.

07.05-19 Oslo, Ingeniørenes Hus (Fulltegnet)

21.11-19 Oslo, Ingeniørenes Hus

2. «Med blanke ark og fargestifter tell»

Ringsaker kommune drifter alle BPA-ordningene selv. RO ønsker i samarbeid med ansatte i kommunen, å gi andre kommuner innsyn i det vi vil kalle «Ringsakermodellen». I følge forskere har kommunen fornøyde brukere. Hva er det andre kommuner kan lære av Ringsaker?

22.10.19, Gardermoen, Park Inn by Radisson Oslo Airport Hotel

3. Innføring i BPA for kommuneansatte

Kurset er for alle som skal jobbe med BPA og som trenger en innføring i hva BPA er. Lovgivers intensjon, erfaringer fra andre kommuner og myndighetsføringer er eksempel på tema som inngår i dette kurset.

29.10.19 - Oslo, Ingeniørenes Hus

4. BPA kurs for assistenter «Når sjefen er oppgaven»

Assistentkurset omhandler det å være ansatt i en BPA-ordning, og vil bl.a. ta for seg rettigheter og plikter, arbeidsmiljø/HMS, rolleforståelse, historien og intensjonen med BPA.

30.10.19- Oslo, Ingeniørenes Hus

5. «To rett og en vrang...»

Det er mye som er rett i kommunenes håndtering av BPA og noe som er vrangt. Kurset tar utgangspunkt i 4 case som på forskjellig vis er illustrerende for problemstillinger som synliggjør dilemmaer knyttet til tjenestetildeling og tjenesteutførelse. Kursene vil være en miks av at RO problematiserer temaene og at deltakerne inviteres til å dele sine erfaringer med hverandre.

29.10.19 - Stavanger, Scandic Stavanger Forum

31.10.19 - Bodø, Scandic Havet

6. Grunnkurs for arbeidsledere

Kurset gir en grunnleggende forståelse for hva BPA er, og vil bl.a. ta for seg intensjonen, historien og lovgivningen. Videre tar det for seg den daglige driften av BPA, ansettelse av assistenter, arbeidsmiljø, rolleforståelse og ressursutnyttelse. Kurset holdes av Tone Torp som er ROs samarbeidspartner på BPA.

20.-21.11.19 - Oslo, Thon Hotell Opera

7. Er det noen sak?

- videregående saksbehandlingskurs med fokus på BPA

Dette kurset tar kunnskapen et steg videre. Målgruppen er saksbehandlere som kjenner seg trygg i rollen og har god kompetanse på grunnleggende saksbehandling. Kurset tar opp det særskilte med BPA, timetildeling, BPA og helsetjenester, BPA når rettighetsfesting ikke gjelder m.m.

26.-27.11.19 - Oslo, Radisson Blu Skandinavia Hotel

8. Rettighetsfesting—På lik linje?

Hvor reell er individuell rettighetsfesting av BPA for mennesker med utviklingshemming? RO skal arrangere en landskonferanse om rettighetsfesting av BPA og utviklingshemmede. RO kommer tilbake med program for konferansen våren 2019.

21.11.19—Oslo Ingeniørenes Hus

Kontakt oss

RO

Værnesgata 17

7503 Stjørdal

74 83 97 99

ro@ro.no

eller

besøk oss på nettet:

www.ro.no

Inger-Anne O. Hagerup

Treffes på telefon:

992 567 83

eller e-post:

inger.anne.hagerup@ro.no